

Martin Fahrner

BLÁZNŮV
KABÁT

DRUHÉ MĚSTO

Martin Fahrner

BIÁZNŮV
KABÁT

Martin Fahrner

BLÁZNŮV
KABÁT

DRUHÉ MĚSTO
BRNO 2015

© Martin Fahrner, 2015

© Druhé město — Martin Reiner, 2015

ISBN 978-80-7227-372-0

Temná komora

Šárka

Bylo to v nějakým rozhovoru. Známy zpěvačky se ptali, proč si myslí, že prorazila. A ona říkala, že většina ženských zpívá o sobě, co prožívá, co vidí, co cítí, co se jí stalo. Ale že pokud je něčím jiná, tak tím, že zpívá o příbězích jiných lidí. Lidí, který potkala a tak. Úplně mi to otevřelo oči. Fakt. Když posloucháte, o čem se holky baví, probírají úplně všechno. Do nejmenšího detailu. Ale jakmile jsou u toho mužský, tváří se často, jako by neuměly do pěti napočítat. Úplně to bije do očí. Jednou zase sedíme a holky nemelou o ničem jiném než o nějakým klukovi, kterej stojí u baru. Jakej má pěkněj zadek. Samozřejmě ho žádná nepůjde sbalit. Jen budou vysílat pohledy a čekat. Jsme vážně hrozně nesvobodný. Rousseau píše o tom, že se člověk rodí svobodný, ale podle mě kecá. Už dávno pro nás mají připravený role. A nás ani nenapadne je nehrát. Počínaje třeba takovým Petrarcou, kolik napsali mužský básní o ženských, kolik namalovali nebo nafotili aktů. Dřív, když si ještě nikdo neuměl představit, že bychom umění mohly dělat i my. A teď, když můžeme, myslíte, že některou napadne napsat ódu na mužskej zadek? To jsou ty role. Nesvoboda. Tak to mě právě napadlo. Moje ročníková práce. Mužské tělo jako předmět ženské touhy.

Radek

Co mě na ní fascinuje nejvíc? Asi jak je odvážná. Svobodná. Otevřená. Víte, co si vybrala jako ročníkovou práci? Chlapy. Proč ženský nedělají mužský akty, proč my ženský fotíme a malujeme, proč píšeme básně o tom, co k nim cítíme, ale ony ne. Přitom prý je mužský tělo stejně krásný. Jsem na ni vážně hrdej, protože s tím má obrovský problémy. Nejen doma, ale i ve škole. Ačkoli není nějaký devatenáctý století nebo středověk, ale pomalu konec dvacátého. Říká, že teď máme šanci, že teď se musíme rozhodnout, jestli budeme svobodní, nebo si necháme nasazený pouta. Když o tom mluví, někdy úplně zčervená, jak se rozhorlí. Pak je hrozně přitažlivá. Málokdy dokážu vydržet, než domluví. Směje se. Nech mě, říká, nevidíš, že o něčem důležitým mluvím? A když jí přetahuji tričko přes hlavu, huhlá, že ji ani nenechám dokončit myšlenku. Je to tak nakažlivý. Vážně věřím tomu, že když se člověk nedá, když neudělá kompromisy a nenechá si nic namluvit, nezopakuje chyby těch před sebou, může prožít skvělejší život. Beze strachu, bez komplexů, beze lží, rozumíte. Svobodnej. Navíc spolu čekáme dítě. Nikdy jsem nic tak báječného necítil.

Lumír

Ne že bych něco podepsal, třeba nějakou antichartu. Ale přestal jsem se s nimi stýkat, jednoduše už nechodím na akce, na který má kamarádi chodí dál. Každý vztah vyža-

duje kompromisy. I vztah se státem, zdá se. Ne že bych se nestyděl. Ale když má člověk děti, je s tím spoustu práce, na přemýšlení je času málo, naštěstí. Takže jsem si na ně vzpomněl jen málokdy a málokdy se styděl, abych byl upřímný. Častěji jsem se díval na Šárku a měl radost, jaká z ní roste šikovná slečna.

Teprve když vyrostla a začala chodit na vysokou, kvůli tomu jsme se s manželkou naoko rozvedli, jsem na ně začal myslet častěji. Říkal jsem si, že aspoň Magora na tý jeho chalupě bych mohl navštívit. Sbalil jsem se a teď jsem na cestě. Do Třebíče vlakem a pak na stopa. Musí se vyjít takový dlouhý stoupání, kde nikdo nezastaví, protože se lidi nechtějí v kopci kvůli vám rozjíždět. Stoupám k horizontu a vidím nejdřív hlavu. Nějaký kluk. Pak vidím, že má v ruce housle, a až nakonec že má u nohou demižón. Když jede kolem první auto, hodí si smyčec i housle do jedné ruky a druhou stopuje. Auta nás míjejí, já už stojím za ním, nad námi plují mraky, kluk hraje na housle a já cítím, že jsem dlouho nebyl tak šťastný.

Radek

Na Strahově jsou koleje očíslované. A v sedmičce je ve sklepě klub. Jmenuje se stejně jako ten panelák, ale před název připsali dvě nuly, takže je to 007. Bylo to odvážný, ale nikdo si toho nevšiml. Poslední dobou tam hrajou zajímavý kapely, třeba Hudba Praha, ale i jiný. A vždycky je hrozně narváno, protože se pořád mluví o tom, že je každou chvíli zakázou, že jde o poslední možnost.

Mám tam naštěstí kámoše, kterej mě vždycky nějak protlačí dovnitř. Abych byl upřímněj, mám z toho zvláštní, povznášející pocit, když se dostanu dovnitř a procházím špalírem lidí, kteří nemají šanci. Vlastně proto jsem chtěl vzít s sebou Šárku, aby to taky zažila, abychom si mohli popovídat, jestli ten pocit je něco špatnýho, protože my mezi sebou mluvíme úplně o všem.

Jenže už je pravděpodobně zakázali, protože na nulanulasedmičce visí cedule PRO NEMOC ZMĚNA PROGRAMU, nikde ani noha a kámoš, kterej mě měl protlačit davenem, se omlouvá, že je náhradní program a na poslední chvíli sehnali někde od Ostravy nějakýho Jarka, kterej hraje ruský písničky. Místo Dvouletý fámy a Hudby Praha najednou Rusáci, chápete to?

Šárka

Radek ani nechtěl jít dovnitř, byl hrozně zklamanej. Ale já mu říkám, proč ne? Třeba jsme předpojatí, což taky není dobrý. Nakonec nás v sále sedělo asi deset, my dva a kluci z klubu, co by tam stejně museli být. Za námi prázdný řady, přemýšlím, jestli je ve tmě vidí a jak mu asi je. Některý písničky nebyly špatný. Například Váňa a Zina. Zaujalo mě, jak vidí ženský a mužský role. Potlesk byl nakonec jen vlažnej, bylo mi ho líto, ale co mohl čekat, byl náhradník za fakt známý a dobrý kapely. Po koncertu si s Radkem chvíli povídáme ještě o těch rolích, ale čekám jen na správný okamžik, nemůžu se totiž dočkat, až mu řeknu, že jsou naši i se ségrou přes ví-

kend pryč a že bychom mohli udělat, co plánujeme už dlouho. Ale teď když je konečně šance, vidím, že se mu do toho nechce.

Lumír

Konečně mu zastavilo auto, naklání se do okýnka, přikyvuje, cpe zadními dvířky dovnitř housle a demižón a kýve na mě, ať si taky nastoupím. Běžím k autu a pořád dokola jim děkuju. Zkouší hrát za jízdy, ale moc to nejde. Otevírá tedy demižón. Takovej den jsem nezažil už dlouho, jedeme a přihýbáme si, výborná nálada, a dokonce zjišťuju, že i on jede za Magorem a demižón je na oslavu, protože možná přijede i Půlnoc. U Magora ve stodole, kde se pořádají koncerty, je naražená bečka piva a nálada je tak povznesená, že mě ani dlouhá fronta před ní neodradí. Na pódiu už řadí nějaká vlasatá kapela, ani mi nevadí, že to není Půlnoc, ačkoli všichni mluví o tom, že už jsou někde na cestě.

Radek

V bytě u Šárčiných rodičů skáču jako vždycky rovnou do vany, protože na kolejích máme jen sprchy. A taky vzhledem k tomu, co mě čeká. Její táta má ve dveřích ledničky vždycky stejnou láhev. Zubrovku z likérky Kord. S každou mou návštěvou z ní hodně ubude, ale on se o tom nikdy ani slovem nezmní, a jakmile dojde, je ve dveřích

nová. Ucucávám ve vaně rovnou z láhve a přemýšlím, co si asi myslí. Že se vypařuje? Než se vykoupu, má Šárka všechno promyšlený. Podává mi tátův saxofon a říká, ať s ním zapózuju. Stojím s ním, ale není spokojená. Víc se zaklonit a přimhouřit oči. Moc věcí ji ruší. Postaví mě na stůl, dřepne si a fotí odspodu. Vypadá spokojeněji. Mám si odložit vždycky jeden kus oblečení a zaujmout stejnou pózu, až budu stát se ságem úplně nahej. Nejde jen o ty fotky, ale taky jak se u toho budeme cítit. Upřímně, hodně jsem se nabalil, abych měl čas se pořádně rozehřát, takže začínám čepicí. Když si sundávám tričko, říká Šárka, že se cítí jakoby studená, jako lovec, manipulátor, že mezi subjektem a objektem není férovej vztah. Prý něco zkusí. Pokaždé, když si sundám jednu věc já, sundá si i ona. Říká, že se cítí daleko líp. Já taky.

Lumír

O půl jedné je jasné, že Půlnoc nedorazí. Sice se střídá jedna undergroundová kapela za druhou, ale ani jedna nebyla dobrá. A úplně jsem si odvykl mít kolem sebe tolik ožralých. Za stodolou na drátu visí žárovka. Hned vedle je křoví, za který se chodí na malou. Chodím už docela často, trochu fouká vítr, a jak se žárovka houpe, stín křoví za ní běhá sem a tam po bílé zdi stodoly. Náhle si všimnu, že přímo pod žárovkou někdo leží. Milenci, dalo by se říct. Jsou úplně namol. Ani jeden z nich očividně nevnímá okolí. Jak opilci močí, kapičky se odrážejí od země a dopadají milenci na záda. Je dobře vidět, jak se

v kapičkách zrcadlí světlo té žárovky. Sbíráám kamínky a snažím se ji trefit. Najednou konečně zhasne. Vypínač je na zdi, vole, říká mi Magor, nemusíš mně hned rozbít žárovku. Bere mě kolem ramen a odvádí do kuchyně, pomáhám mu donést dříví a spolu pak přikládáme do kamen.

Šárka

Nakonec mě napadlo, jak to pojmenovat. Dokud se svlíkal jenom on, měla jsem nefér pocit. Připadal mi jako vydaný napospas. Pak už jsem se cítila v pořádku. Stál na stole nahý a já si stahovala kalhotky. Samozřejmě bylo úplně všude rozsvíceno, úplně naplno, kvůli dobrému světlu, ale vůbec mi nevadilo, že mi kouká přímo tam. Ptala jsem se, jak se cítí přede mnou nahý na stole. Chvilí přemýšlel a pak řekl, že normálně. A protože upřímnost musí být základ každého vztahu, hned jsem mu taky řekla, že vidím, kam se kouká, a že mi to nevadí. Snažil se zakrýt ságem, ale bylo vidět, že je pořádně vzrušený. Říkám mu, ať se nestydí, že mám dokonce dojem, že mi to lichotí. Dal ságo stranou, ale viděl, že sahám po foťáku, a dal ho zase zpátky. Přesto jsem stihla udělat fotku.

Radek

Nadchlo mě, že se svlíkala se mnou. Přestal jsem si připadat pitomě. Cítil jsem se, jako když jsme se spolu koupali nahatý v rybníce. Je skvělá. Fakt ji děsně miluju. Taky jsem si dával pozor, abych u toho zůstal v klidu, což se mi nakonec nepovedlo. Ne snad proto, že byla nahá, ale jak o tom mluvila. Děsně odvážně. Odvaha je asi sexy. Je vážně skvělá. Všechno bylo skvělý, nový, průlom. Do rána jsme vyvolávali fotky v temný komoře jejího táty. Vyvolávali fotky a milovali se. Některý díky tomu byly moc dlouho ve vývojce. Zčernaly, no a co. O to víc pak bilo do očí, když nastal problém ohledně poslední momentky. I když jsem se snažil maskovat ságem, bylo všechno vidět. Chtěl jsem, aby tu fotku zničila, ale ona objížděla na fotce prstem ságo a pak mě a říkala, že v těch tvarech je nádherná podobnost, že vypadám jako dvojitý ságo, dokonce jako splynutí dvou stejných principů. Zkrátka o nějakým ničení nechtěla ani slyšet, protože tohle je vrchol, tečka a dělá z toho teprve umělecký dílo. Když jsem trval na svém, že je to koneckonců moje tělo, řekla, že se cítí hodně zklamaná, že nevnímáme věci stejně, že prostě nedokážu udělat razantní krok, hodit konvence za hlavu. Dosáhl jsem aspoň toho, že fotku sice nezničí, ale že cyklus se ságem budeme ukazovat bez ní. Pak jsme leželi a dlouho bylo nezvyklý ticho na to, jaký je to mezi náma normálně skvělý.

Šárka

Ležíme a já nepřestávám myslet na jednu věc. Že jsme udělali kompromis. Co když člověk nedostává druhou šanci, co když je jenom jedna? Musíš ji chytit, a když ji máš, tak držet. Za každou cenu držet. Nesmíš si namlouvat, že se na chvilku pustíš a pak zase naskočíš. A co jinýho je kompromis? Teď to vypadá jako malichernost. Jako blbost. Jako že o nic nejde. Je to prostě jenom poslední fotka ze série. Jasně. Jenže taky její vrchol, nečekaný vrchol, kdy se stane něco lepšího, co člověk dopředu nečekal. Bojím se, že za to zaplatíme. Dříve, nebo později. Nedám se utěšit. Žádným mazlením. Je mi smutno. Za kompromis se určitě jednou zaplatí.

Lumír

Magor otevře dvířka a díváme se do ohně. Bývá to hezký, pokud se pamatuju, říká. Je škoda, když si člověk ráno nic nepamatuje, ne? Pak zase dlouho mlčíme, jen oheň praská. Únava, ty vole, pokračuje strašná únava. Na začátku se člověk rozhodne, že bude hrdina, a chvíli si tak i připadá. Hrdina, ty vole. Manželka na tebe kouká vyčítavě: Co děti? Kámoš přejde na druhou chodník, aby náhodou... Šikanování, věčný šikanování. Občas někomu rupnou nervy a pak si to samozřejmě pěkně vodskáče, ale jinak je člověk jenom přiraženej ke zdi. Jinak nic. Žádněj hrdinskej čin. Proto se občas takhle vožerou. Aby vypustili ventil. Nevypadá to hezky. Ale já je chápu.

Šárka

Ukazuju holkám fotky. Teda až na jednu. Zajímají je. Mají k nim spoustu poznámek. Navíc Radek se jim líbí. Řeč je samozřejmě hlavně o těle. Hlavu už viděly. Mluví detailně o mužském těle. Zajímalo by mě, jestli by takhle mluvily, být tady kluci. Objevuje se máma. Zlobím se na sebe, protože před ní instinktivně schovávám fotky, jako by na nich bylo něco špatného. Máma vypadá strašně. Táta. Našla ho. Dostal infarkt. Prý v tom mohl být i alkohol, protože láhev od zubrovky byla skoro prázdná.

Lumír

Mám si dávat pozor, říká Magor. Ten s houslema je prej estébák. Ten s houslema? Na chvíli jsem si s ním připadal zase mladej. Do pytle. Hrozně mě to zdeptalo. Všechno tam. Vůbec nic mě nepovzbudilo. Jenom estébák. Chacha. Ani jsem tam nespal, vydal jsem se ještě v noci směrem na Třebíč. Se svítáním třeba dál už něco pojede. Jelo.

Doma nikdo, ale poznám, že tady zase byli. Ve dvířkách ledničky mám zubrovku. Na srdce. Doktor radí koňak nebo whisky, ale na to nemám. Vždycky ubude. Někdy zůstane jen na dně, aby se nedalo říct, že mi vypili všechno. Mlčky dokupuju, ale začínám bejt naštvanej. Taky je vždycky na vaně špinavej proužek. Klidně ji umeju. Taky jsem býval mladej a nepamatuju se, jestli jsem po sobě umýval vanu. Na stole bordel. Ubrus pokecanej. No co, dám ho do pračky. Oni mají důležitější věci

na práci. Zpod ubrusu vypadne fotka. Na ní ten její kluk, jasně, ale... Tuhle fotku nesmí nikdo najít. Dostat do ruky. Hlavně ne estébáci. Já náhodou vím, jak je rozdíl mezi aktama a pornem. Je jednoduše. Jde o erekci. Je, nebo není? To neokecáš. Roznesou nás na kopytech všechny, je vyhodí ze školy. Motá se mi hlava, jak jsem celou noc nespál a šel. Hrozně mě to pálí. Hrozně mě bolí ruka. Nesmí ji najít. Někam ji musím dát. Pak si zavolám rychlou. Ale nejdřív ta fotka. Nejdřív hrdinskej čin. Ale-
spoň malej hrdinskej čin.

Proměny

Lumír

Jmenovali jsme se Vlci. Vy si myslíte, že v šedesátých letech tady byla úplná svoboda, ale mýlíte se. Byl tady jen „socialismus s lidskou tváří“, takže název Vlci se spouště soudruhů nelíbil, a jeden nás trpělivě a po dobrém tisíckrát přesvědčoval, že se Vlci jmenovat nemůžeme, protože v socialismu není člověk člověku vlkem. Tenkrát šlo v pohodě koncertovat i venku, protože na nás byli po dlouhý době, co jsme byli za železnou oponou, docela zvědaví. A tenhle soudruh nám nabízel, že nám zařídí koncerty v Německu, pokud se přejmenujeme. Jenže jak jednou stojíte na pódiu a lidi pod váma nadšením řvou, jakmile cítíte, že jste jejich a oni s váma jdou, je těžký nemyslet si, že vám svět leží u nohou a že všechno musí být podle vás.

Tak jsme se nepřejmenovali a koncerty v Německu sice byly, ale jenom těsně za hranicí. Selb a Kronach a Kulmbach se myslím jmenovaly ty města, ale my se stejně řítily autobusem na Cheb a k západní hranici v úžasný euforii a samozřejmě čůčo teklo proudem. Pak někomu přišlo zábavný, že Němci čekají komunistický trhany, a tak proběhl autobusem a roztrhal na všech trička, takže autobusák musel zastavit a my si z kufrů vytáhli nové oblečení. Jenže se to mezitím chytlo, a než

jsem si sednul, měl jsem z nový košile zase cáry, a tak to šlo celou cestu, až jsme nakonec nikdo neměli jedinej kousek, kterej by nebyl na cáry. Rozvalovali jsme se na sedadlech, jako kdyby nás protáhli mlátičkou, a připadali si jako mistři světa. Museli jsme tak i na pódium, jiná možnost nebyla, což mohl být samozřejmě průšvih, ale protože Němci asi opravdu čekali cokoli, ječeli nadšením a do zákulisí za námi běhali místní novináři a my si samozřejmě mysleli, že tím to jen začíná, že první byl sice Selb, ale na konci bude L. A.

Spát se vždycky jezdilo nazpátek do levnějšího Chebu a dole v baru byla moc šikovná servírka, kluci si ji pořád dobírali, ani na chvíli jí nedali pokoj, oťukávali si ji, jestli by z toho něco nebylo, a ani o tom nepochybovali, protože my měli sebevědomí jako Rolling Stones, minimálně takový. Vypozoroval jsem, že ono to kolem vás dělá takový chvění, auru, takže jsem se nedivil, když jednou řekla, že zavírá, ale že bychom se mohli jet všichni vykoupat na přehradu, co rozděluje svět na dvě půlky. My byli nejdřív zklamaný, protože jsme byli do jednoho nalití a nikdo řídit nemohl, ale ona vyběhla na parkoviště a hned se vrátila, že má odvoz, což jsme vůbec nechápali. Tou dobou nebyla náměstí plná aut a na tom chebském jen otrískaný spartak a wartburg. Ale starý chlap ve spartaku byl kdovíproč ochotný odvézt pár ožralů s jednou servírkou na přehradu. Pak zůstal v autě a my vyrazili k vodě. Kluci se svlíkali už cestou a šplouchalo to, jak skákali do vody. Byla tma, ale když se svlíkala jako poslední, stejně bylo vidět, jak je krásná. Voda byla teplá, blbli jsme, trochu vystřízlivěli, a když jsme se vrátili

k autu, děda v něm klidně poslouchal rádio. Samozřejmě z ní byli kluci celí rozhicovaní a pořád ji zkoušeli, ale když jsme přijeli na hotel, úplně věcně řekla, ať se nesnaží, že si dávno vybrala. Mě.

Když se teď ohlídnu zpátky, docela se stydím, protože mi ji kluci záviděli, ale já si jí nevážil. Jakmile skončil koncert, pokaždý se začaly kolem vás točit nějaký holky, cpaly se rovnou do šatny nebo čekaly někde v nejbližším baru a já si říkal, proč si nekousnout, když se ti nabízí ten nejsladší kousek? Teprve když mi Světlana napsala, že je těhotná, jsem to začal brát trochu vážně, teprve potom, a to už tady byli Rusáci.

Šárka

Když jsem byla malá, ještě nebyli žádní disidenti, jak se jim později říkalo. Prostě jen lidi, kteří si to podělali u prověrek, nebo si moc vyskakovali. Všechno se hlídalo, špiclovské oči byly všude, ale třeba hrát fotbal nikomu zakázat nemohli, protože razili heslo *Ve zdravém těle zdravý duch*. Tátovi kámoši se sešli na nějakém zapadlém vesnickém hřišti, narazili bečku, čutali, a kdykoli rozhodčí zapískal faul, hrnuli se k pípě, aby si aspoň lokli. Manželky brali většinou s sebou, i nás děti. A byla jsem ještě hodně malá, když mě maminka poslala za tátou do sprch, ať přidá, nebo nám ujede autobus. Já nikdy neviděla nahýho mužskýho kromě táty. Takže jsem si myslela, že to všichni mají úplně stejný jako on. A jak jsem ho hledala ve sprchách, viděla jsem, že se pletu. Může to být

kratší, delší, tlustší, tenčí, světlejší, tmavší. Chodila jsem od jednoho fotbalisty ke druhému, prcek, hlavu tak přesně do výšky jejich rozkroku a otevřenou pusou a vytřeštěnými očima jim na ně zírala. Na původní úkol jsem samozřejmě zapoměla. Když byl můj průzkum u konce, otočila jsem se na podpatku a řítila se za maminkou, abych se jí s tou úžasnou věcí svěřila. Táhla jsem ji za ruku kolem hřiště, obešli jsme ho, a pak ještě jednou, než jsem jí popsala nádobíčko každého tátova známého do nejmenšího detailu, a protože jsem byla malá a dívala se na cestu, abych nezakopla, nemohla jsem si všimnout intenzívně pracujících mimiky a měnících se barev maminčina obličeje.

Lumír

Já vystudoval průmku v Šumperku. Taky jsem nastoupil do práce v jednom projekčním podniku, než to všechno začalo. Jako nováček jsem měl nejhorší kancelář hned vedle šaten údržbářů a jeden z nich, jmenoval se Tomiška, starej, malej, sporej, nevýraznej typ, mi pořádně zamotal hlavu. Vyjdu z kanclu, cvakne zámek ve dveřích od šaten a vyjde Tomiška s nějakou ženskou. Škvírou ve dveřích vidím k sobě sražený dva umakartový stoly, takový ty do čtverce, jinak nic. V deset dopoledne, třeba. Chytá ho za ruku, samým vděkem mu ji tiskne a pořád: Teda pane Tomiška, já jsem vám tak vděčná, já už to tak potřebovala, kdybyste věděl, jak se hned cejtím líp. Tomiška se jen usmívá, popotahuje si montérky a nic, ale za

týden, čtrnáct dnů zase jiná. Starší, úplně mladý, hezký, vošklivý, vdaný, svobodný, zadaný, pořád dokola, všechno jedno. A vždycky stejný řeči: Pane Tomiška, to bylo úžasný, mně se tak ulevilo, mně je hned tak dobře, já bych na tom vašem stole chtěla ležet snad věčně.

Musím na něj pořád myslet, srovnávat nás dva, já vylezu na pódium, zpívám, decibely přede mnou, decibely za mnou, ženský šílí, mávají rukama, zpívají se mnou, zakřičím třeba: Jan Palach! Jan Palach! A všichni křičí: Palach! Palach! Křičím: Jan Zajíc! Jan Zajíc! A všichni to opakují a kousek od nás se v kasárnách zabydloují Rusáci. Připadám si silnej, nezranitelněj, mocnej, ale Tomiška?

Pak si mě zavolá na kobereček předseda partajního výboru. Nastoupí na mě: Copak nám to pokřikujete na koncertech? Samozřejmě si řeknete, že jsem se měl krotit, že čekáme dítě, ale já pořád cítím tu euforii koncertů, tu moc, ten dav, pořád si myslím, že stojí za mnou, že nejsem sám, že jsem nedotknutelný. Jenže když na něco přijde, nestojí za váma nikdo a předseda výboru není moje fanynka. Dává mi podepsat výpověď a mám si vybrat, kam můžu nastoupit.

Vytahuju z psacího stolu láhev rumu a bouchám na Tomišku.

Co je, ptá se.

Lázně Losiny, říkám. Rekvalifikační kurz a pak tam budu masírovat.

Tomiška si sedne: Žádná jiná možnost?

Zavrtím hlavou: Jedině horší.

Hrozná dřina, říká Tomiška, já odtamtud utek.

Vyvalím oči: Vy?

A proč myslíte, že mi sem všechny ty ženský lezou? Rovnám jim tady na těch stolech záda.

Šárka

Takže tady jsme. Já, malá holčička, která táhne za ruku maminku a popisuje jí pány. Zaujatě, věcně a detailně, jako by popisovala svou panenku nebo koťátko, protože ještě netuší, že existuje rozdíl mezi tím, co se má a co nemá, nebo nějaký stud. Aniž by tušila, že si právě zadělává na životní trauma. Ne z toho, co právě viděla, trauma způsobí až shrnutí na úplný závěr. Holčička totiž nakonec všechno shrne, zase dětsky a po svém. Prohlásí, že je škoda, že tatínek není největší, ale až druhý největší. Po jednom pánovi. Jmenuje ho. Diví se, protože tatínek jí doposud připadal automaticky ve všem největší. Poprvé se zastaví a podívá se na maminku. A maminka, která do té doby poklusávala bez zádrhelu po jejím boku, taky zastaví a v její velké dlani škusne. Pak řekne, že tedy budou muset počkat v autobusu, aniž by se zmínila o tom, co právě slyšela o té přehlídce, o tom úžasném de-filé.

Za nějakou dobu jí tatínek řekne, že teď budou bydlet sami, protože maminka se má ráda s jiným pánem. Jmenuje ho. Je to ten pán. Ten jediný větší. Vrtá jí to hlavou, nikdy jí to nepřestane vrtat hlavou, ale teprve v pubertě, když to začneme se ségrou a s holkama zevrubně probírat a vypadá to, že důležitý je právě rozměr, začíná mít

strašlivé podezření, že něco způsobila, něco hrozného, a že by tatínek s maminkou byli pořád spolu, kdyby tenkrát nebyla pitomá a raději mlčela.

Lumír

Začátky byly hodně těžký. V lázních se dělají dvanáctky. Několikrát se mi stalo, že jsem šel večer z práce na vlak a cestou zvracel vyčerpáním. Druhý den jsem šel zas. Musel jsem. Šárka byla na světě. Světlana se ani nesnažila předstírat, že není zklamaná, hrát si na nějaký mateřský nebo manželský štěstí. Pročež za nějakou dobu, když si zvykly ruce, jsem zjistil, že když stojím nad někým na stole, život venku za mnou nemůže. Neměl jsem ještě rád tu práci, zatím jenom chvíle, kdy jsem se musel soustředit a nemyslet na věci, co byly předtím, ani co nás čeká. Plynul čas a na stole se střídali lidi. Různý lidi, živí lidi. Sahal jsem na ně. Mluvil s nima. A pak najednou, po pár letech, se mi všechny snímky zad, který jsem viděl, spojily a daly do pohybu jako nějaký film a já začal všechno vnímat jinak.

Viděl jsem záda dorostu, náctiletých kluků a holek, tu napnutou kůži, růst, klubání, pak mládí a zralost, viděl jsem, jak začíná napnutá kůže povolovat, a viděl jsem, kde začne nejdřív, viděl jsem, jak se na krásné čisté kůži začínají objevovat skvrnky. A ještě později, když se mi vraceli rok po roce stejní lidé, jsem si začal uvědomovat, jak je všechno pomíjivé, jak je lidské tělo ubohé, jak je chatrné.

Když máte pořád ruce na lidech, začnete cítit jejich energii, ať chcete nebo ne. A když si vám lehne na stůl opravdu pořádná samice, taková, která to o sobě ví, která si na tom zakládá, která si užívá, když z ní jdete do kolen, cítíte dráždivou auru, co vás oťukává, snaží se vás omotat, abyste byl vzrušený, aby cítila tu elektriku, jak se vám třesou ruce, sotva je na ni položíte, protože kvůli tomu žije. A můžete vzít jed, že když nedostane, co chtěla, vstane ze stolu jedovatá nespokojená fúrie, i kdybyste masíroval na zlatou olympijskou medaili. Za čas přijde znova a má strie po porodu a zničený vazy v kříži od nošení velkého těhotenského břicha, a už necítíte žádný volty, žádný chvění, je ráda, že jí ulevíte od bolesti. Tímhle způsobem mi po letech nad stolem dochází, jaký jsem měl štěstí, že jsem se dostal omylem k něčemu, co je opravdový dech života, že se můžu dívat přímo na věci v životě podstatný, že zas tolik nevadí, že chodíte pěšky, zatímco komunisti se vozí ve volhách a moskvičích, protože vy jste viděl jejich záda, viděl jste, jak jejich manželkám pomerančovatí kůže a ukládá se jim pod ní sádlo, jak jsou z toho svého prominentního života unavený stejně jako vy z toho svého. Pomalu, pomalounku ve mně ubývalo závisti, zoufalství a vzteku, pomalu ve mně přibývalo smíření, pomalu jsem si uvědomoval, jak zoufalá je to snaha a jak zoufalý život, když ke štěstí potřebujete být mladý a krásný, když k tomu potřebujete auták a úspěch a dovolený na Rujaně nebo na Zlatých Píscích. Až nakonec, když si na stůl lehla taková kočka a byla zvědavá, co se stane, až jí položím ruce na kůži, nakonec jsem cítil soucit. Říkal jsem jí v duchu, jen klidně lež, dě-